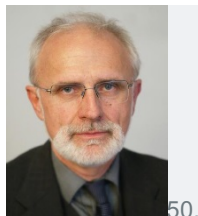

6. volebné obdobie 51. schôdza, bod programu o: 14.05.2015 15:34 - 15:57

Vystúpenie poslanca NRSR –Ing.Ján Mičovský – OĽaNO

Problém zápachu z ČOV v Msč Ružomberok –Hrboltová

ON LINE vystúpenie

<http://tv.nrsr.sk/NRSRInternet/index.aspx?module=Internet&page=SpeakerSection&SpeakerSectionID=143756>

50.

Dobré popoludnie. Ďakujem za slovo. Vážený pán podpredseda Národnej rady, kolegyne, kolegovia, vážení členovia vlády Slovenskej republiky, vážení občania. Najprv možno také krátke ešte vysvetlenie k tomuto tričku, ktorým tak mierne porušujem možno protokol a isté zásady obliekania sa tu v týchto vážených priestoroch. Chcem len povedať, že je to istý symbol národného koordinátora pre mobilitu, ktorá práve v týchto dňoch určuje celkom sympatický cieľ dochádzať do práce na bicykli. Aj keď v mojom prípade je to veľmi iluzórne, pretože bývam tu neďaleko, snažím sa tento sympatický cieľ podporiť v rámci svojej spolupráce s kolegami, ktorí sa tejto aktivite venujú. A teraz už k samotnej podstate. Budem mať jednu reakciu na jednu interpeláciu a bude to teda reakcia na odpoveď na moju interpeláciu na pána ministra životného prostredia, pána Žigu, ktorú som mu poslal pred nejakým časom a na ktorú som dostal odpoveď pod č. 19 súčasného zoznamu odpovedí. O čo išlo v tejto mojej interpelácii? Stručná rekapitulácia. Máme mesto Ružomberok, ktoré má svoj mestské časti. Jedna z tých častí, tak troch na okraji sa vola Hrboltová. Na území mestskej časti Hrboltovej sa nachádza čistička odpadových vôd, ktorá patrí medzi najväčšie nielen na Slovensku ale aj v strednej Európe. Či je ovečka potrebná, napokon donesú zahrdlené nielen vody z celého mesta Ružomberok, ale aj z gigantného Mondí, podniku, ktorý na území tohto mesta sídli, ktorý je dobre známy. V čom je problém a v čom bola podstata mojej interpelácie alebo nebola len moja, aby som bol presný? Bola to interpelácia zároveň aj mojich kolegov pána poslanca Hubu a pána poslanca Fecka. Už dlhšiu dobu a tá doba je naozaj veľmi dlhá, sa obracajú na všetky možné smery občania tejto zmienenej mestskej časti s tým, že ich mimoriadne zaťažuje veľmi ostrý zápach, ktorý sa šíri v nepravidelných intervaloch z spomenutej čističky odpadových vôd. Ten zápach je nepríjemný sám osebe, pretože im znepríjemňuje veľmi vážne život, znižuje kvalitu života, znižuje možno aj predajnosť nehnuteľností. Ale čo je horšie vyvoláva obavy, či nejde len o zápach, ktorý je takýmto spôsobom kvalifikovaný ako subjektívne veľmi nepríjemný a či náhodou nie je aj nositeľmi objektívnych, vážnych dôsledkov na zdravotný stav obyvateľov tohto územia.

Podľa rozhovorov s miestnymi občanmi alebo konkrétne aj s miestnym pánom farárom, medzi ktorých povinností patrí aj vypravádzať ľudí na druhý svet, je taký poznatok subjektívny, uznávam, že žiadna štatistika významná neexistuje, že sa mu zdá za tie roky pôsobenia na tejto farnosti, že ako veľmi často na úmrtých listoch napísané pomerne vážne diagnózy, ktoré môžu súvisieť aj so zhoršením životného prostredia. Bol to istý proces, ktorý trval pomerne dlho. Keď som sa s týmto problémom so svojimi

kolegami zoznámil a prekvapilo ma, že ako keby tento dlhý príbeh nemal žiadny pokus o nejaké riešenie. Nuž z toho rezonoval taký úmysel vedený možno laicky, ale naozaj dobrým predsavzatím skúsiť pomôcť zistiť ľuďom z Hrboltovej čo to vlastne roky vo svojej mestskej časti dýchajú. Nebolo to jednoduché, lebašli sme zopár ochotných expertov, ale keď sa dozvedeli, že hm človečka, hm Mondí. Zistili, že sa im d toho voľáko nechce. Zdalo sa im, že voľáko by vstúpili na pôdu, ktorá by nemusel byť celkom bezpečná. Potom sme našli experta, ktorý povedal, ja do toho pôjdem. Keď sme sa zoznámili občan Hrboltovej, ž teda koho máme, tak povedal: joj, to nie, však to je človek, ktorý napíše to čo si budú želať, toho poznáme. Subjektívne, ale hovorím úprimne tak, ako som kúpil a ako som to pri tých osobných rozhovoroch dostal. No keďže náš klub Obyčajní ľudí a nezávislých osobností naozaj sa rozhodol použiť časť prostriedkov ktoré má k dispozícii od štátu, na získanie experta, ktorý by rokoch skúsil pomenovať pravdu, teda pomenovať, zistiť a potom možno aj pomenovať. A keďže aj moji vzácní kolegovia boli ochotní istou čiastkou aj zo svojich príjmov sa zložiť na tento účel, hľadali sme ďalej. Na území Slovenskej republiky to akosi nešlo. Našli sme ochotného partnera v Prahe, firmu Tesla, akciovú spoločnosť, technické služby merania ovzdušia, ktorá vlni bola ochotná meranie toho, čo sa v ovzduší Hrboltovej nachádza zrealizovať. Stalo sa tak koncom leta a výsledky, ktoré sme dostali, sme si museli dať ako adresáti, ktorí nedisponujú možno dostatočným množstvom vedomostí a tento fakt budem priznávať počas celej záležitosti. Preložili si tieto výsledky do reči zrozumiteľnej, že

čo sa vlastne v tom množstve plejáde rôznych prvkov, rôznych ukazovateľov zistilo behom kontinuálneho 24-hodinového merania

Veľa zo zistení bolo neutrálnych alebo v rámci normy, ale jeden údaj bol mimoriadne krajne znepokojivý. Bol na natoľko znepokojivý, že aj v tejto chvíli, keď tu pred vami stojím a prednášam túto interpeláciu resp. odpoveď pána ministra na ňu, tak dopredu avizujem, že nie som so svojimi kolegami vôbec vedený akými politickými bodmi, úmyslami alebo tou zaužívanou schémou, že vláda, opozičný poslanec a teraz hľadáme nejakú príčinu. Nie, naozaj tu ide o vážnu vec, kde vôbec nechcem zakončiť túto moju interpeláciu alebo odpoveď na ňu nejakým vyjadrením formálneho nesúhlasu, ale prosbou tuná prítomného pána ministra životného prostredia, pána Petra Žigu, aby sme neostali pri tomto klasickom politickom vyšantení sa, interpelácia, odpoveď a ideme ďalej, ale aby sme sa pokúsili nájsť ozaj riešenie, o ktorom som nemyslím, že ju v tejto chvíli poznám a nepozná ani pán minister, ale je veľmi dôležité, lebo som presvedčený, že okolnosti, ktoré sa zistili by nikto z nás do Hrboltovej sa na trvalý pobyt jednoduchene nasaňoval, napriek tomu, že možno by niekto povedal, že až sa tak veľmi neboj, však najhoršia smrť je zo strachu. Nie je to tak. Naozaj tam nie je dôvod si myslieť, že je všetko v poriadku. A viete prečo? Pretože jedným z tých ukazovateľov, ktorý sme zistili od tých pražských meračov, odborníkov na tento účel bol ten, že existuje látka veľmi toxická, jedovatá, oxid chloričitý, ktorý sa vyskytuje v ovzduší Hrboltovej mimoriadne veľkej koncentrácii. Otázka, čo je to mimoriadne veľká. No, bol tu problém hneď a priori na začiatku s tým, že sa zistilo, že my na Slovensku normu pre oxid chloričitý, pre toxickú, veľmi toxickú látku prchavú nemáme pre ovzdušie. Máme ju len pre továrenské komíny, to znamená, máme ju len pre emisie, ale nemáme ju tam, kde žijeme, kde dýchame, nemáme to pre emisie. Tak náš pražský odborník urobil tú vec, ktorá zrejme vyplývala z jeho vedomostí, použil referenčnú normu Spojených štátov amerických. Tá hovorí, že v jednom metri kubickom vzduchu, kde žijete, môže byť maximálne 0,2 mikrogramu oxidu chloričitého. 0,2 mikrogramu, to znamená dve desatiny milióntin gramu. Aké bolo namerané množstvo? Nameralo sa 367 mikrogramov v metre kubickom. Použil som teda v interpelácii údaj, ktorý sa dá ľahko vypočítať, že v Hrboltovej v porovnaní s americkou referenčnou normou pre ovzdušie je 1 800-násobne prekročené. Pretože 367 mikrogramov na meter kubický je v porovnaní s 0,2 1 800-násobne väčšie. Hneď tu sme povedali veľmi jasne, že sme si vedomí, že 24-hodinové meranie vedené teda s dobrým úmyslom bez predvídania výsledkov, nech je akokoľvek potvrdené na papieri, nemôže byť pre nejaké vážne závery dostatočne preukazné, pretože jednoducho je to len 24 hodín keď vôbec nevieme čo sa vlastne udialo a pôvod povedať, že je to z konkrétneho zdroja tiež niečo tak neumožňuje.

Ale fakt je tu. 1 800-krát jedovatá látka bola behom tých 24 hodín nameraná, a pritom jedná sa o prostredie kde tento zápach, ktorý môže a nemusí byť spojený s touto koncentráciou chloridy, kysličníka chloriditých je veľmi často, ako som povedal, prítomný. Nuž, obrátili sme sa na pána ministra s interpeláciou, ktorej podstata bola v tom, aby dal preveriť tento výsledok, ktorého malú preukaznosť sme dopredu priznali zároveň, aby dal aj možno otázku svojim ľuďom a vôbec inštitútom, ktoré sú na to poverené, že prečo my na Slovensku nemáme imisnú normu. Prečo ju používame z Ameriky? Pritom musím povedať, ako som sa dozvedel od odborníkov, ktorí pracujú v tejto oblasti, že americké normy sú známe tým, že sú väčšinou veľmi mäkké, že my máme normy v Európe tvrdšie. No, tak o to horšie, ale dobre. To je jeden údaj, ktorým nechcem vytrhávať z kontextu Interpelácia na pána ministra išla, ale v zákonnej lehote prišla aj odpoveď. Pán minister urobil to čo sa dalo očakávať. Má vo svojej kompetencii inšpekciu životného prostredia, Slovenskú inšpekciu životného prostredia, ktorú týmto jednoznačne poveril. Ono to aj zafungovalo. Ja som dokonca dostal od tejto inšpekcie list, ktorý prišiel skôr ako odpoveď pána ministra a musím povedať, že tie údaje, resp. aj štylistiku celej odpovede bola takmer totožná alebo okrem úvodnej časti, úplne totožná. Dobré. Čo prišlo v tejto odpovedi a teraz idem reagovať na to konkrétne. Inšpekcia nespochybnila, že údaje, ktoré sme namerali namerané boli, avšak hneď v prvej časti bolo poukázané na to, čo uznávam, že je asi pravda že sme údajne našli spoločnosť, ktorá nemala oprávnenie na takéto merania, ktorá nepoužila príslušné metódy a ktorá teda nebola ako to je tam napísané, akreditovaná pre tento účel. Spomínal som v úvode, že to bol istý proces, kým sme sa dostali k niekomu, kto bol vôbec ochotný merať. Na Slovensku sme ho nenašli, našli sme ho v Čechách. Pripúšťam, že niečo takéto môže byť a si pravdou. Napriek tomu je sympatické, že tá inšpekcia nepovedala, že teda tie výsledky sú neplatné, len toľko, že ich spochybňuje tým, že spoločnosť, ktorá ich urobila už v tom čase nemala toto oprávnenie. Teda bol tam nejaký časový úsek, keď oprávnenie nemala, ale meranie prebehlo v čase, keď už toto oprávnenie nemala a tým pádom dobre. Ako som povedal. Samotné hľadanie nebolo ľahké a výsledok tiež není písmom svätým. Ale zároveň v odpovedi sa hovorí, že to moje porovnanie, to naše porovnanie toho 1 800-násobku je veľmi zavádzajúce, lebo tá norma je veľmi prísna, a že na Slovensku, že je vlastne prísnejšia až 15 tisíc krát ako je slovenská norma, ktorá predsa len nie na imisie, ale na emisie máme. Ten rozdiel musím tu povedať ešte raz, aby bolo jasné čo hovoríme. Emisia je to čo je na komíne, tam, kde je zdroj, kde sa jednoducho to dostáva do prostredia životného. Tam, kde je producent schopný, povinný urobiť nejaké opatrenia, aby cez tie filtre z komína neemitovali sa nejaké zlé prvky. Imisie sú to čo máme aj tu, možno aj v tejto chvíli okolo nás alebo kdekoľvek, kde žijeme, kde prostredie dopadajú isté koncentrácie dôsledky industriálnej činnosti na nás všetkých. No, a tak mi bolo povedané, že je to 15 000-krát väčšie, takže že tá tvrdosť tej normy je príliš veľká. No, ale pozor. Tu práve preto som pred chvíľkou mal ten maličký exkurz, tu sa porovnáva to, že naozaj na Slovensku máme tú normu pre emisie vo výške 3 000 mikrogramov na meter kubický, čo je v porovnaní s 0,2, tou americkou referenčnou normou 15 000-násobne viacej. Ale prosím, tu chcem sa obrátiť na pána ministra, pri všetkej úcte, ja som z chémie nemal dobrú známku, ale toto mi naozaj vadí, že nepriznali, hoci to teda ani nejak nez dôraznil, že vlastne porovnanie emisií a imisií je absolútne nenáležité. Ak na komíne môže byť 3 000, to je dobre, ale my vôbec nehovoríme, koľko je na komínoch. Hovoríme, že tam, kde ľudia žijú je prekročená tá norma ktorú máme k dispozícii, je zo sveta a ktorú nemáme u nás stanovenú. A bolo by veľmi dobre, keby pán minister v interpelácii, keby nám bol odpovedal, aj teda, kedy bude mať stanovenú. Pretože o tomto tarne nie je ani zmienka. Ľudia v Hrboltovej stále ani k dnešnému dňu nemôžu vedieť čo je vlastne prípustné, a preto zmienka o tom že tvrdosť je 15 000-násobne väčšia americká ako slovenská je neporovnateľné, pretože tá slovenská sa vzťahuje ku komínu a tá americká k životnému prostrediu medzi bytovkami, medzi domami, kde ľudia žijú. Ale napriek tomu, zase buďme spravodliví, inšpekcia predsa len konala ďalej. Rozhodla sa hľadať istý spôsob ako naše merania overiť. Dala pokyn potenciálnemu znečisťovateľovi, lebo nebolo jasné z kadiaľ to pochádza, Mondi Ružomberok, aby urobil merania na oxid chloriditý na tento jed v ovzduchu. Je tu jedna podivná okolnosť. Ak nám inšpekcia oprávnene, teda vytkla, skonštatovala, že sme si našli

spoločnosť v Prahe, ktorá nie je akreditovaná. Viete, akú spoločnosť si našla Mondi? Nuž, inšpekcia mi to napísala. Ja ju nepoznám. Našla si tiež spoločnosť už síce nie z Prahy, ale niekde na území Slovenska nejakú eseročku, o ktorej rovnako konštatuje, že jej výsledky nie sú akreditované, že teda tiež sú rovnako spochybniteľné ako tie naše čo obyčajní ľudia v dobrej viere získali od tých Pražanov. A toto ma už trochu prekvapuje. Toto je už niečo čo začína ma znepokojovať nie tým samotným oxidom chloričitým, tým jedom, ale tým našim prístupom. To znamená, že my máme v Ružomberku producenta tejto látky a nie že nemáme normu, my ani len nemáme kontinuálne meranie tohto potencionalneho ohrozovateľa životného prostredia. A až potom, keď nejakí poslanci v rámci svojich povinností sa dopytujú ako je to s touto látkou a hľadajú možnosti ako namerať, zistíme teda, že tento producent si to teda musel najatť kohosi, kto to namerat a kto to teda namerat opäť namerat len s tou poznámkou, že nemal na to akreditáciu. Musím popravde povedať, že to nameranie touto spoločnosťou už nebolo tak mnohonásobné ako to tým Pražanmi, napriek tomu hodnoty, ktoré sú uvedené v odpovedi pána ministra jasne hovoria, že sa jedná o hodnoty 9. marca, 10. marca, 11. marca, 12. marca tohto roku o hodnoty, ktoré 230-násobne, 210-násobne, 70-násobne a 80-násobne prekračujú tú americkú normu tých 0,2. To znamená to číslo, ktorého sa musíme držať, pretože iné číslo na Slovensku k dispozícii pre imisnú normu nemáme. A to je niečo čo je podľa môjho názoru veľmi vážne. Nie vážne kvôli tomu, aby sme tu viedli nejaký zložitý dialóg, ale preto, že a teda už existuje možnosť oslovenia ministra a vlastne máme aj tú výnimočnú možnosť na rozdiel o ostatných občanov, že musíme do 30 dní dostať odpoveď, tak ja chcem poprosiť tu prítomného pána ministra, aby sme túto odpoveď, ktorú mi vlastne ako som povedal poslal de facto prekopírovanú od svojej inšpekcie a ktorá ju teda urobila podľa mňa tak ako im kázal istý prístup, pretože oni hodnotia tak, ešte to som zabudol povedať, že vlastne nič nebolo prekročené. Zistili, že teda všetky postupy sú v Mondi aj ČOV dodržiavané, ale napriek tomu urobili sympatický krok, že do konca roku 2015 dávajú úlohu, aby sa tieto merania tam zopakovali, resp. aby sa urobili povinnosť, tak je to napísané, zabezpečiť oprávnené merania týchto imisíí znečisťujúcej látky, a to na komínoch K1 až K3, kde pravdepodobne, lebo sa priznáva v tomto materiáli, že v Mondi sa chlorid oxičitý používa na bielenie buničiny, ale na druhej strane hneď sa hovorí, že je málo pravdepodobné, že by to prešlo teda až do tej Hrboltovej, lebo je to prchavá látka. Nuž ktovie aká je pravda. Ale myslím si, že v záujme občanov Hrboltovej a v záujme vlastne seriózneho prístupu voči všetkým ľuďom, ktorí žijú v tých oblastiach, ktoré sú zaťažené rôznymi dôsledkami industriálnej činnosti vieme, že je to činnosť, ktorá proste musí existovať v našej blízkosti, niekto má to šťastie, že býva vzdialenejšie od takýchto zdrojov, niekto je tam bližšie, že by sme teda mali takéto merania urobiť natoľko, aby sme nemuseli významnú firmu takýmto spôsobom cez pána ministra, cez jeho inšpekciu poverovať aby sa začali venovať tomuto meraniu. Otázka znie. Ak tu táto jedovatá látka existuje aj v ovzduší, ak keď vieme, že sa priznáva, aj že v technologickom procese sa používa a vieme, že Mondi meria na viacerých miestach rôzne prvky chemické v ovzduší, otázka znie, ak tento prvok, ktorý je zameraný v takom vysokom koncentrovanom prekročení s tým tiež nachádza medzi možnými ohrozovateľmi životného prostredia v okolí Ružomberka, nuž, prečo sa u nás dávno nemeria. Prečo musíme až teraz ad hoc robiť opatrenia, aby sa to nameralo, aby sa to urobilo. Ja, vážený pán minister, chcem zakončiť s tým, že využívam vašu osobnú prítomnosť pri tejto odpovedi. K tomu, aby som vás poprosil, žeby ste sa neuspokojili s touto inšpekciou, ktorá vidíte, musela sama našimi prostredníctvom Mondi niekoho kto to tam zameria a našli niekoho, kto na to nemá oprávnenie. Ja verím že máte dostatočnú silu na to

-----
, aby ste našli niekoho kto má akreditáciu, kto to urobí presne, tak ako treba a najmä kto dokáže zodpovedať túto otázku do tej miery, aby bolo možné povedať občanom Hrboltovej. Pozrite, je to v poriadku. Naozaj sa jednalo o nejaké výkyvy, ktoré nemôžu ohroziť váš život, pretože to v tom dni alebo v tom období bolo možno len extrém, ktorý sa vždycky v štatistike škrtá. Alebo naopak povedať to, po čom sme volali už a nie raz tu s mojimi kolegami, keď sme predkladali zákon o zápachoch. Nuž, treba povedať koncernu Mondi že bude musieť siahnúť do svojich finančných prostriedkov a na úrovni doby, ktorá ponúka technologické možnosti urobiť všetky opatrenia na to, aby táto koncentrácia sa znížila. A verím, že to bude koncentrácia

ktorú budeme porovnávať nie s americkou referenčnou normou, ale ktorá vďaka aj tejto interpelácii, vážený pán minister, bude vypracovaná pre územie Slovenska, nech bude vypracovaná objektívne, nie odkukaním od Američanov tak, aby sme mali istotu, že ľudia, ktorí žijú v blízkosti takýchto veľkých firiem, ktoré sú ešte potrebné a ktoré ešte sú významnými zamestnávateľmi mali istotu, že tam môžu dýchať a nemusia sa obávať, že by tam rýchlo dodýchali. Asi toľko. Mojou povinnosťou je v závere navrhnúť hlasovanie o tom či som alebo nie som spokojný s odpoveďou. Vážený pán minister, ja v záujme dobrého úmyslu nebudem navrhovať žiadne hlasovanie, pretože vaša odpoveď bola vlastne presnou odpoveďou inšpekcie, ktorá napísala pravdu. Ja nemôžem povedať, že sú tam nejaké nepravdivé slová, ale práve vďaka tej pravde, ktorá je tam napísaná som presvedčený, že je nám potrebné urobiť zásadné opatrenia, stanoviť normu a povedať si, že pokiaľ táto norma bude prekračovaná, tak musia sa urobiť zásadné opatrenia a nemožno ostať pri tomto stave dlhoročnej neistoty, ktorá tu panuje a ktorá znepokojuje oprávnené ľudí v Hrboltovej. Asi tak. Pevne vás o to prosím, to znamená, nie hlasovanie, ale konkrétne kroky. Ďakujem za pozornosť.